

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val dopisni naj se pošilja uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godinaš. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, tiskarske zadruge s omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 31-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 8.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

Tedenski pregled.

Četrta velika bitka na soški fronti je torej tudi končana in Italijani morajo za beležiti zopet le splošne neuspehe in zopet velikanske izgube, ki jih ceni naš generalni štab na 70.000 mrtvih in ranjenih, torej za dva popolna armadna zbora. V tej bitki, ki se je pričela 11. novembra in je trajala vse do zadnjih dni, torej dober mesec dni, je bila skoraj vsa sila italijanskega napada naperjena proti goriskemu predmostju in mestu Gorici samemu. Tu so pač Italijani res dosegli svoj uspeh: Gorica je po zaslugi svojih odreševalcev kup razvalin, uničene so, brez vsake militarne potrebe, milijonske vrednosti mirnega, nesovojujočega prebivalstva, da, laška masčevalna besnost celo ni priznala tistim posledicam, na katerih je plapolala vsem kulturnim narodom sveta in nedotakljiva zastava ženevskega Rdečega križa. In vse to besnenje je bilo zastoj: Gorica je slej ko prej naša in italijanski parlament se je sestal in tudi razšel, ne da bi mu bil mogel minister za neodrešene kraje, Barzilai, pokazati kaj več, kot pa kakor zna — objemati in poljubovati svoje ministrske tovariše, ki so ga branili pred očitanji, da si daje mastno plačevati svoje agitacijske govore. Zbornica je po marsikateri ostrbi besedi proti vladni šla na dopust in končna nje zaupnica se je že precej približala tisti nevarni meji, ko si reče vladar: še ena taka zaupnica, pa moram iti. Dočim je namreč privratar izreka zbornice vladni zaupnico s 405 proti 48 glasovom, je bil proračunski provizorij v tajnem glasovanju sprejet samo s 313 proti 56 glasovom.

Težavnejše še kot v Italiji za Salandrov je na Francoskem položaj za Briandov kabinet. Zadnji čas so se namreč dogodile na zapadu stvari, ki na ves glas kriče po pojasnitvi. Joffre, dosedanji vrhovni poveljnik francoskih čet na francoskem bojišču, je kar naenkrat postal vrhovni poveljnik vseh francoskih čet na vseh bojiščih, kjer se bore francoske čete, in prav tako povišanje je doletelo tudi dosedanjega vrhovnega poveljnika angleških čet na zapadnem bojišču, maršala Frencha. Tudi on je postal vrhovni poveljnik vseh angleških čet. To nenadno povišanje obeh vrhovnih poveljnikov ima gotovo svoje vzroke velike globlje kot pa edino le v želji po enotnem vrhovnem vodstvu vseh vojujočih čet. Umiljivo je potem, da se za taka vprašanja zanimajo tudi ljudski zastopniki in to še prav posebno v demokratični ljudovladi. In tako je v francoski zbornici nenadoma prišlo vprašanje, kaj pomenjajo vse te izpremembe. Vsem silajnim govorniškim zmožnostim Briandovim se ni posrečilo popolnoma odvrniti nevarnost, temveč dosegla se je odgoditev. Predlog, da naj bi se zbornica stvorila kot tajen odsek, kateremu naj bi vladala dala zahtevana pojasnila, je bil sicer odklonjen, toda razmerje glasov — 327 proti 154 — je že tako neugodno, da je izid tega glasovanja le še težko mogoče smatrati za zaupnico. Ker ne gre drugače, se je Briand moral zadovoljiti tudi žujo.

Umiljivo je pač, da je v zadnjih časih zavladalo v entitnih državah precejšnje razburjenje in tudi nezadovoljstvo. Vojna že traja celo večnost, a vendar ni ententa dosegla doslej ničesar drugega kot diplomatski polom za diplomatskim polomom in militarni poraz za militarnim porazom, oboje to skupaj pa prav sedaj na oni točki, kateri je ententa posvečala zadnji čas skoraj vse svoje razpoložljive moči, na Balkanu.

Srbska armada, kolikor jo je še, je izgubila že zadnjo ped srbske zemlje ter brez municije, brez topov in brez oskrbe išče zavetja v albanskem gorovju. Črnogorci so tudi že skoraj popolnoma izrinjeni iz ozemlja, ki so ga dobili po zadnjih balkanskih vojnah. Bolgari že stoji skoraj pred Dračem na eni, a ob grški meji, če je že niso prestopili, na drugi strani. Francosko-angleške čete so se pred skupnim pritiskom morale popolnoma umakniti na grška tla in generala Sarrailla je dohitela težavna naloga, da reši, kar se da še rešiti, če pride do bojev celo tudi na grških tleh. In od grške meje do Soluna je komaj 50 kilometrov v zračni črti! Položaj za entente čete je torej skrajno resen, tako zelo, da je ententa napela vse svoje moči, da bi vendar dobila od Grške zagotovila za popolno varnost svojih čet. Toda tega zagotovila ni in ni. Ententnim četam v Solunu in okolici pač ne preostaja drugo, kot da se ravna po oni stari: uzdaj se u se i u svoje kljuse. Zato pa smo tudi čitali zadnje dni, da ententa vkljub nevarnemu položaju vendarle vztraja v nadaljevanju solunske akcije in skuša ojačati tamkaj svojo moč: nova izkrcavanja v Solunu. Da za Grško samo vsa stvar nikakor ni prijetna, je več kot gotovo, in da so se prav zadnje dni morale izvršiti tudi tam dobi nekatere izpremembe v razpoloženju, kažejo vesti, ki sicer uradno še niso potrjene, ki pa nosijo na sebi v veliki meri znake resničnosti. Ne mislimo tu morda vesti, da se je med Grško in Bolgarsko dosegel popoln sporazum in da zato Bolgari prekoračijo grško mejo le v skraj-

nem slučaju, če bi to zahtevali njen zaveznici, centralni vladi, temveč vest, da je načelnik grškega generalnega štaba Dusanis zaprosil kralja, da mu dovoli odstop, češ ker noče nositi odgovornosti za posledice zadnjih militarnih dogodkov, ki so se pripetili v grški Macedoniji in so popolnoma protivni stališču načelnika generalnega štaba grške armade. Kralj Konstantin da se še ni odločil. — Ali je ta vest, če je resnična v zvezi z dogodki v Solunu, kjer se Angleži in Francozi vedejo kot neomejeni gospodarji in se pripravljajo, da odbijejo morebitni napad centralnih vlasti, ali morda sploh z dejstvom, da se zanesa boj na grška tla, ne da bi Grška vkljub svoji mobilizirani armadi mogla ali smela braniti svoje suverene pravice, ali kakor smo rekli, z morebitno izpremembo v nazorih grške vlade glede nadaljnega stališča napram vojujočim se strankam; kdo ve? Ali se je morda odločila Grška za korake, ki jih ne more odobravati načelnik generalnega štaba, ki je bil vedno odločen nasprotnik tistih, ki so hoteli, da se Grška vmeša v svetovni boj? Kdo ve?

Piše se pač res mnogo, da stojimo pred popolnoma novimi dogodki, da se po dosežanju splošnem mirovanju in na ruskih bojiščih in na zapadu pripravljajo nova ofenziva, da se je končno tudi Italija odločila, da poseže vmes na Balkanu ter da je že poslala znatne čete preko morja in prav zato ustavila svoje ofenzivno delovanje na soški in tirolski fronti; toda vse te vesti se nam zde tako malo verjetne, da se ne upamo nanje graditi zaključka, da bi Grška pod vplivom takih namer hotela opustiti svojo nevtralnost in stopiti celo na stran entente. Položaj je pač tako nejasen, da bolj nejasen ne more biti. Nastalo je pač tam doli sedaj nekako nedogovorjeno premirje. Vojne akcije počivajo; toda kaj se izcim iz vsega tega? Na to vprašanje moremo odgovoriti edino le zopet z vprašanjem: kdo ve?

En je pač gotovo: Dosedanji nepobitni vsestranski uspehi centralnih vlasti nas navdajajo s trdnim zaupanjem v bodočnost. Prepričani smo, da naša pravična stvar, kakor je zmagovala doslej, mora zmagati tudi končno. V to: pomagaj Bog in sreča junaška!

7 avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 18. (Kor.) Uradno se objavlja: 18. decembra 1915, popoldne.

Na Tirolskem so odbile naše čete severno Suganske doline več sovražnih napadov na Collo. V bovški kotlini so bili Italijani zopet nenadoma napadeni v eni njihovih najspretnih postojank. Gorica je bila nekaj časa obstreljevana s težkimi topovi.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Poročilo Cadorne.

DUNAJ, 17. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: Poročilo Cadorne z dne 16. decembra: Razven že v kalu zadušeni napadnih poizkusov v ozemlju zapadno Costona (Val Astigo), proti Oslavi in na kraški planoti, sovražna pehota ni razvijala nobenega imenovanja vrednega delovanja. Nasprotno pa je sovražna artiljerija nadaljevala živahno streljanje na prebivalstvo, posebno z dalekonošnimi baterijami. Naša artiljerija se je bojevala s sovražno in obstreljevala Gorico. Sovražen letalec je vrigel par bomb na Strigno in Grigno v Suganski dolini, kjer so bile povzročene neznatne škode.

Italijanski senat.

RIM, 17. (Kor.) Na včerajšnji seji senata se je senator Barzelotti zopet oglašal k besedi in ostro kritiziral Salandrin kabinet. Odvisnost Italije od njenih zaveznikov je postala v razmerju z diplomatskimi in vojaškimi pogreški vedno večja. Senator Maragliano je branil vlado in hvallal bojevitost kralja. Albanijo je smatral kot nadaljevanje narodne fronte Italije. Senator grof San Martino je izjavil, da je treba iti po začetni poti do konca. Senator profesor Melmenti je kritiziral cenzuro in slabo obrambo Benetk: Senatorja Pulli in Marconi Guglielmo sta priporočala, da naj Anglija Italijo za njene žrtve bolje plača in bolj pospešuje industrijo in trgovino Italije. Senator Mazzotti je z ozirom na govor justičnega ministra naglašal, da ni dobila Italija od svojih zaveznikov nobenih pogodbeno zagotovljenih kompenzacij.

RIM, 17. (Kor.) Senat je sprejel soglasno vladne izjave odobravajoči dnevni red.

Prva decemberska polovica ob Soči.

Po polomu zadnjih velikih naporov Italijanov dne 29. in 30. novembra, so dobili boji ob soški fronti kar na mah popolnoma drugačen značaj. Dočim je naskakoval sovražnik do tedaj naše postojanke z naravnost nesmiselno besnostjo, se je na dan otvoritve rimskega parlamenta izpreme-

nila njegova taktika v sistematično napadanje, kakršno poznamo pri pozicijskih bojih na jugozapadni fronti sedaj že nad pol leta. Sovražnik se skuša priplaziti naprej potom zakopov in podpira to delovanje od trenutka do trenutka s topovi in metanjem min. Vrh tega skuša z infanterijskim streljanjem in nenavadnimi napadi posameznih oddelkov na raznih točkah naše fronte držati posadke naših črt vedno v šahu in jih vezati. Način, kakor nastopamo proti takim sovražnim akcijam, izda navadno tudi silo in pozornost sovražni. Paralelno s temi akcijami napada sovražna artiljerija od časa do časa tudi naše baterije, čeprav jim nikakor ne more priti do živega. Odkar je nastopilo malo lepše vreme, razvijajo tudi sovražni letalci živahnejše delovanje. Vendar pa do pehotnih akcij večjega stila v prvi decemberski polovici ni prišlo; najznatnejša akcija sovražnika obstoja v popolnoma ponesrečenem napadu sovražne brigade v ozemlju Monte dei sei Busi. Na eni strani delovanje sovražnika neprestano motimo, kjer pa se preko oči le preveč približa z zakopi našim črtam, tamkaj imajo naše korajžne patrulje lepo priliko, da na mah zopet uničijo sovražno delo. Tu je treba naglašati, da so pokazali Italijani pri izvrševanju poljskih tehniških del, posebno izven artiljerijskega območja, izredno spretnost — saj je v njihovih vrstah vse polno zidarjev, cestnih in železniških delavcev, ki jih je bilo v mirovnem času po vsej Evropi in Ameriki pri vseh tozadevnih zgradbah povsod dovolj.

Sovražnik je v 6½ tedenski zanj izredno zgubonosni bitki popolnoma izčrpal svojo napadno silo — ne da bi dosegel vsaj najmanjši uspeh. Zaman je pritegnil več brigad s tirolske fronte na Sočo. S tem je dosegel le še hušo zmešnjavo v armadnih skupinah, kakor je bila poprej, iz nereda je postal pravcati kaos. Sovražnik, ki je pričel vojno z velikimi človeškimi rezervami, ko smo imeli mi za seboj še skoro tridesetletno zmagovalno vojno z rusko premočjo, je bil že vsled velikih izgub v prvi in drugi bitki prisiljen, da je porabil znatne dele svojega rezervnega moštva za izpolnitev nastalih vrzeli. V tretji, najhujši izmed vseh bitk svetovne vojne je moral italijansko armadno vodstvo vsled ogromnih izgub pritegniti velik del rezervnega moštva in to celo pripadnike teritorialne milice, ki se smejo po brambnem zakonu vporabljati le za bojno fronto. Tudi to moštvo je sedaj že v prvih linijah. Italija je bila dalje prisiljena, da je predčasi vpoklicala rekrute letnika 1896, torej 19letne, da si zagotovijo rezerve. V naravi pozicijskih bojev je, da napravi branitelj, ki uspešno brani svoje črte, le malo ujetnikov. Izgube odbitega napadalca so skoro izključno krvave. Če vsaj delno verujemo izpovedbam ujetnikov, je zaupanje v zmago pri italijanski armadi na zelo šibkih nogah. Vojno navdušenje je iz vrst bojujočih se italijanskih čet izginilo, kar so poskrbeli naši hrabri branilci ob Soči. Če je pa Italijanom morda ostalo le še kaj korajžje, jim jo bo pa izpihala kraška burja, kajti Italijanski vojaki še vedno niso dobili zadosti toplih oblaci.

Sedanji mir ob Soči porablja sovražnik na eni strani za zopetno ureditev taktičnih skupin in izpopolnitev nastalih velikih vrzeli z novimi svežimi četami, na drugi strani pa tudi za novo založitev v municijo. Italijanska artiljerija je namreč tekmo zadnje 46 dnevne bitke izstrelila več milijonov granat in šrapnelov. Nedvomno je mnogo trpel tudi topovski material. Sicer ne ve nihče, ali porablja sovražnik sedanji odmor v akcijah tudi za novo grupiranje večjega stila, ki naj bi mu sledil nov napad na avstrijsko fronto, ali pa se pripravljajo morda kje drugje večje akcije, morebiti v Albaniji — toda eno je sigurno že danes: Kadarkoli in kjerkoli se bodo pokazali Lah, povsod se bodo vrnili s krvavimi glavami in želi popolne neuspehe.

Srbsko bojišče.

DUNAJ, 18. (Kor.) Uradno se objavlja: 18. decembra 1915, popoldne. Ozemlje jugovzhodno Bjelegopolja je bilo očistočno sovražnika. Število pri zavzetju tega mesta ujetih sovražnikov je naraslo na 1950. Ena naših divizij je tekom zadnjih štirih bojnih dni na severovzhodnem Črnogorskem ujela skupno 13.500 mož.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BERLIN, 18. (Kor.) Veliki glavni stan, 18. decembra 1915.

V bojih za Bjelopolje je bilo ujetih skupno 1950 mož, med njimi zelo majhno število Črnogorcev. Ozemlje severovzhodno Tare do Mojkovca je očistočno sovražnika. Avstrijske čete so pri uspešnih bojih v zadnjih petih dneh ujele v tem ozemlju 13.500 mož.

Vrhovno armadno vodstvo.

Grška.

ATENE, 16. (Kor.) Ministrski predsednik Skuludis je imel daljšo konferenco z vojnim ministrom in načelnikom general-

nega štaba. Kakor se zatrjuje, se je na konferenci razpravljalo o bolgarskem predlogu glede nevtralnega pasu in izpraznitvi Kenalisa po Bolgarih. V uradnih krogih menijo, da ni pričakovati nemške invazije na grško ozemlje in da pride do tega le tedaj, če postane neizogibna.

LONDON, 17. (Kor.) »Daily Telegraph« poroča iz Rima: Grška vlada je zagrozila, da bo izgnala iz dežele vse korespondente entente, a je vsled diplomatskega protesta preklicala povelje.

Protest grške vlade proti utrjevanju Soluna.

ATENE, 16. (Kor.) Grška vlada je vložila radi utrjevalnih del v Solunu po angleških in francoskih četah izrecen protest.

LONDON, 17. (Kor.) »Morning Post« poroča iz Aten: Poslaniki ententnih držav se pogajajo z ministrskim predsednikom Skuludisom glede težko, ki so nastale radi utrjevanja Soluna med vojaškimi oblastmi Grške in četverozveze. Zadeva bo urejena mirnim putem.

Rusko bojišče.

DUNAJ, 18. (Kor.) Uradno se objavlja: 18. decembra 1915, popoldne.

Neizpremenjeno mirno. — Rusi trdijo v poročilu z dne 15. t. m., da je njihova konjenica pri Uščesku ob Dnestru zadelala na avstrijske polzvedovalce v ruskih uniformah. Vest je popolnoma neresnična. Mi se takih grdih sredstev ne poslužujemo. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BERLIN, 18. (Kor.) Veliki glavni stan, 18. decembra 1915.

Število med Naroškimi in Mjadzjojskim jezerom ujetih Rusov se je zvišalo na 2 oficirja in 235 mož. Položaj je na vseh fronti neizpremenjen. Vršili so se le majhni boji med patruljami.

Vrhovno armadno vodstvo.

Potopitev nemške male križarke in torpedovke.

BERLIN, 18. (Kor.) Uradno se poroča: Dne 17. t. m. popoldne ste bili v vzhodnem delu Vzhodnega morja vsled napada podmorskega čolna potopljeni nemška mala križarka »Bremen« in ena spremljajočih jo torpedovk. Znatno del posadke je bil rešen.

Križarka »Bremen« je spadala v razred malih zavarovalnih križark. Splavljena je bila leta 1903. Dolžina 111 m, širokost 13,2 m, globočina 5,0 m, deplasma 3250. Oborožena je bila z 12 topovi 10,5 cm, z dvema mitraljezoma in dvema podvodnima cevema za lansiranje torpedov. Konjskih sil je imela 11.900 ter je vozila 23 milj na uro. Posadka je štela 297 mož.

Z zapadnega bojišča.

BERLIN, 18. (Kor.) Veliki glavni stan, 18. decembra 1915.

Nobenih bistvenih dogodkov. Na Metz je bil izvršen sovražni letalski napad, pri katerem je bil mestni muzej težko poškodovan. Sicer ni bila napravljena nobena škoda.

Vrhovno armadno vodstvo.

LONDON, 16. (Kor.) Iz angleškega glavnega stana v Franciji se poroča, da smo pri Armentieresu vdrl v sovražne jarko in pobili posadko. Izgube Nemcev se cenijo na 70 mrtvih. Naše izgube so neznatne. Danes so se vršili topovski boji in boji z bombami pri Ypernu. Nemško dnevno poročilo, da smo zgubili včeraj štiri letala, je neresnično.

2 milijona vojaških novincev v Angliji.

LONDON, 17. (Kor.) »Daily News« poroča, da cenijo v političnih krogih rezultat nabiranja na 2 milijona mož, pri čemer je treba še odšteti nesposobne in nepogrešljive osebe. Vendar pa se nabiranje med tem še vedno nadaljuje. Od dveh milijonov, ki sta bila nabrana po načrtu lorda Derbyja, se jih je 300.000 priglasi za takojšen vstop v armado.

Angleške izgube.

LONDON, 17. (Kor.) Zadnji seznani o izgubah izkazuje 17 oficirjev in 640 mož.

Angleška zgornja zbornica.

LONDON, 17. (Kor.) Na včerajšnji seji zgornje zbornice je lord Portsmouth konstatiral, da se bo vsled trgovinskega dogovora Anglije z Grško reeksportirala cela vrsta blaga v Nemčijo. Minister lord Landsdowne je izjavil, da so poročila lorda Portsmoutha skrajno neumestna. Vlada vztraja pri svojem sklepu, da se pogodba ne objavi, ker bi jo sovražniki izrabili. Objava bi imela za posledico tudi objavo pogodbe z nizozemskim Overzeetruistom in drugimi korporacijami. Vsebinske pogodbe ne ovira pravica Anglije kot vojskojuče se države, pač pa hoče Anglija nevtralnimi državam olajšati neprijetnosti blokade. Ne bi bilo nobene večje nesreče, kakor če bi imela Anglija v trenutku, ko so vse sile sovražnika naperjene proti njej, vse nevtralce proti sebi. Če bi ne bilo

takih pogodb, bi Anglija ne mogla zabraniti, da bi dobival sovražnik potem nevtralnih neomejene količine zalog.

Sir Douglas Haig - Frenchev naslednik.

Angleški general sir Douglas Haig, o katerem smo poročali že včeraj, da je bil imenovan kot naslednik angleškega feldmaršala Frencha za novega poveljnika angleških čet v Franciji in Flandriji, se nahaja sedaj v 55. letu starosti. Spočetka je študiral v Oksfordu, a se posvetil pozneje vojaški službi. S 24 leti je stopil v huzarski polk, služil l. 1888 v Sudanu in se je v naslednjem letu udeležil v južni Afriki kot adjutant tankajšnjega polkovnika Frencha bojev pri Colesbergu. L. 1903 je postal Haig generalni nadzornik konjenice v Indiji, l. 1904 generalmajor, l. 1911 pa vrhovni poveljnik v Aldershotu. Ob izbruhu sedanje svetovne vojne je bil poveljnik enega obeh prvih angleških armadnih zborov. Haig je delal tudi na literarnem polju; njegove »Konjeniške študije«, ki so izšle l. 1907, so vzbudile v strokovnjakih krogih splošno pozornost. Začetkom vojne ime Douglas Haig tudi v Angliji ni bilo mnogo znano, in ko je avgusta lanskega leta dobil poveljstvo armadnega zbora, istotako Angleži nanj niso stavili mnogo nad. Tudi tekom umikanja Angležev se njegovo ime ni dosti imenovalo, ker je vodil boje zadnjih oddelkov sir Horace Smith - Dorrien, ki je poveljeval drugemu armadnemu zboru. Šele v bitki ob Aisni je bilo v poročilih ime Haig posebno imenovano. Poročilo feldmaršala Frencha o bitki ob Aisni pravi o zaslugah Douglasa sledeče: »Dragocene službe sir Douglasa in njegovega armadnega zbora ne morem dovolj preценiti.« Sir Douglas je imel tudi poveljstvo nad angleškimi četami v tritedenski defenzivni bitki pri Ypernu in Neuve Chapelle. »Pomen sir Douglasa«, piše »Daily Chronicle«, »je v tem, da pred to vojno v boju ni nikdar poveljeval več kakor enemu polku, na manevrih eni diviziji, dočim se je tekom vojne nenadoma silajno izkazal kljub velikim in odgovornim nalogom.«

Rumunska zbornica.

BUKAREŠT, 16. (Kor.) Poročevalac Marzescu je prečital odgovor zbornice na prestolni govor, katerega vsebina soglasja z ono senato. Debata se prične prihodnji tork. Zbornica je bila nato do tega dne odgodena.

BUKAREŠT, 17. (Kor.) Moratorij za inozemstvo je bil podaljšan za nadaljne štiri mesece.

BUKAREŠT, 17. (Kor.) Tekom nadaljnjih adresne debate v senatu je senator Gregor Procupin konstatiral, da je opozicija vzela patrijotizem v monopol. Protestiral je proti trditvi opozicije, da hoče vlada zatreti vsako diskusijo v parlamentu. Sedanja vlada živi zaupanje prestola, dežele in večine v parlamentu. V vseh civiliziranih konstitucionalnih državah ga ni človeka, ki bi zahteval od vlade izjave o važnih in težkih vprašanjih. Le v Rumuniji se to dogaja. Nikdo nima pravice, dvomiti o mišljenju liberalne stranke. Obdolžitve federalistov so skrajno nepoštenne. Deželo ne zastopa danes niti »Narodna akcija« niti »Federacija«. Govornik je končal z besedami: Mi nečemo in ne smemo podrediti interesov dežele manifestacijam, za katerimi se skrivajo osebni interesi. Ugled Rumunije se je sedaj zvišal. Njene sile so nedotakljene in večje nego kdaj prej. Če pride ura, bo storil vsakdo svojo dolžnost. Mi smo hvaležni ministrskemu predsedniku, da se ni spustil v nobeno pustolovstvo. Opozicija naj bi dala vzgled za edinstvo. Vsi moramo sodelovati za uresničenje naših zahtev z vsemi silami.

Ogrska zbornica.

BUDIMPEŠTA, 18. (Kor.) Včeraj sprejeti zakonski načrti so bili votirani v tretjem čitanju. Nato se je razpravljalo o nekaterih poročilih naučnega ministrstva. Dne 21. decembra se bo vršila formalna seja, na kateri bo sprejet nuntium magnetske zbornice in se bo sklepalo glede nadaljnjih agend.

Seja ogrske vladne stranke.

BUDIMPEŠTA, 17. (Kor.) Narodna delovna stranka je imela danes sejo, na kateri se je razpravljalo in sprejelo soglasno na podlagi referata posl. grofa Czernega vsa poročila naučnega ministra, predložena zbornici.

Prepoved izvoza turškega in bolgarskega tobaka.

BERLIN, 18. (Kor.) Združeni tobačni časopisi so z merodajne strani izvedeli, da namerava izdati turška vlada izvozno prepoved domačega tobaka. Tudi Bolgarska se pridruži temu koraku, ki ima v prvi vrsti namen, da se zagotovijo lastne potrebe in potrebe zaveznikov.

Danes popoldne ob 5 se ponovi v Narodnem domu prireditve v proslavo 67letnice vladanja Nj. Velikanstva. — Dohodak je namenjen ženski podružnici CMD.

Narodna moč in ljubezen do miru.

Član nemškega državnega zbora dr. Ludovik Haas je priobčil v »Berliner Tageblattu« nastopno aktualno razpravo:

O volji za mir nemškega naroda in nemške vlade je govoril kancelar in naj že od davnaj ali leve sodijo tako ali tako o podobnostih prihodnjega miru, eno je pa gotovo: niti enega ne bo v nemškem narodu, ki ne bi hrepenel po miru za svoj narod in za svet. Če se to izreka, ne pomenja slabosti. Kulture narod sprejeta miraz ob misli, da bi se mogla vojna brezkrvno in brezmišelnost podaljšati bodi tudi za en sam dan. Mi se zavedamo svoje moči, moremo voditi vojno, dokler nas silijo v to prazne nade in nesposobnost nasprotnikov. Ali možnost, da bi se mogel morda že danes skleniti mir, ki se bo po mesecih moral vendarle skleniti, nas teži, ker obžalujemo žrtve, ki jih zahteva nadaljevanje vojne — od nas in od naših sovražnikov, kjer tudi plakajo matere in žene po svojih dragih. Tudi o hrepenenju po miru nemškega naroda se sme govoriti. Da, ker smo močni, hrepenimo po miru, ki nam bo znova dal prilike, da bomo svojo moč uveljavljali v delu miru, s katerim smo svojo deželo napravili veliko in smo storili sebi in svetu neminljive usluge. Če bi se bili zrušili na duhu in živcih, potem bi bilo prošilo za mir, kakor ga zlomljen narod morda prosi. Mi pa hrepenimo po miru kakor tisti, ki so močni, z veseljem nadamni za bodočnost, ki vedo, da ima njihovo delo po vojni šele prav ustvarjati velikega in dobrega. Radi svoje moči hrepenimo po delu in miru. Narod, ki po taki borbi stoji v nezlomljeni moči, sme izjavljati svojo voljo do miru.

Tako razmišlja nemški narod, kako bi mogel ustvariti mir. Eni mislijo, da je naša stvar, stvar močnejših in zmagovalcev, da rečemo nasprotniki, kako sklenemo mir, da mi prvi izpregovorimo besedo, ki more omogočiti pogajanja. Ti menijo, da je tudi nasprotnik, ako se mu približamo z zmernimi zahtevami, pripravljeno za sklep miru. Zmernost pa odgovarja volji pretežne večine nemškega naroda, ki se ni nikdar ogreval za pretirana poželjenja po osvajanju in ki ga je njegov mojster Bismarck učil o koristi in vrednosti zmernosti.

Drugi ne verujejo, da bi se nasprotniki izpametovali. Da si jim je moč nemškega orožja jemala eno nado za drugo, se niso pripravljali za mir. Vsaka naša mirovna ponudba se krivo tolmači, ne kot dokaz resnične moči, ampak jo tolmačijo kot znak slabosti in jo porablja, da sovražne narode znova varajo in jim vzbujajo prazne nade.

Že v miru je težko izpoznati dušo in voljo kakega naroda; dvakrat težko je to v vojni, ko časopisje in javni govor tja do poloma govorita o moči in zaupanju, ko je vse preračunano za vtis na inozemstvo in da se v notranjosti ohranja in ustvarja nado do zmage. Tudi ni moč fraze nikoli tako velika kakor je v vojni, in marsikdo, ki s prijateljem, kateremu zaupa, govori trezno in v skrbah, se že v večjem krogu giblje na tleh besed, ki naj označajo dobroga patriota.

Imamo pa vtis, da se francoska vlada še nahaja v bolnem duševnem razpoloženju in da tam še nočejo razumeti, o čemer bi jih mogel poučiti le en pogled na karto te vojne. Govore še o Alžaciji in Lotaringiji. Naj bo to fraza. Da pa v tej situaciji še more vladati fraza, to je in ostane nepreračunljivo.

Tudi nimamo vtisa, da bi Anglija hotela že sedaj uvaževati pouk te vojne in da bi naša moč hotela staviti v račune kot nekaj trajnega in gotovega.

Rusija pa je bila nepreračunljiva, je nepreračunljiva in ostane nepreračunljiva.

Vendar naj bi se slepenje, ki bi je mogli drugi uganjati s kako nemško mirovno ponudbo, ne precejevalo glede njegovega učinkovanja. Tudi sedaj morejo lagati svojim narodom, da smo sondirali radi kakega miru, dočim so to oni storili. Ali se hoče ustvarjati razpoloženje s kako resnico ali s kako lažjo, je to sicer moralno velika razlika, ne pa v učinkovanju.

Potem pa, ako bi nam odklonili kako zmerno mirovno ponudbo, bi to v Nemčiji šele prav vzbudilo nove moči in nova močna razpoloženja. Tudi to bi bilo možno, da bi pri sovražnih narodih hrepenenje po miru, ki mora obstati na tihem in z veliko močjo — le da si še ne upa govoriti — se silno močjo izbruhnilo, čim izpozna, da se jih hoče žrtvovati za nedosegljive načrte. Naj se sovražnik ne podcenjuje, ali tudi ne precejuje. Tudi

oni drugi trpe vsled vojne. Francija in Rusija neizmerno več, nego mi. V Franciji mora biti hrepenenje po miru silno. Dragoceni deli dežele zasledeni, izgube, ki so večje nego one večje Nemčije; zavest, da Francija, ki postaja vedno ubožnejša na otrocih, ne nadomesti teh izgub tako lahko kakor drugi narodi z obilico otrok, in pa čustvo, da bi ofenziva, ki naj militarni položaj izpremeni Franciji v prilogo, zahtevala ogromnih žrtev na krvi in ki tudi največjemu optimizmu v Franciji ostane glede uspeha jako dvomljivo podjetje. Ali ni, da mora izpoznanje, da bi se francoski narod žrtvoval za neizpolnljive ideje v boju proti Nemčiji — ti isti Nemčiji, ki noče uničiti življenja in bodočnosti Francije — ali ni, da se mora to izpoznanje, tiho in skrito hrepenenje po miru, spremeniti v politično silo? Podobno utegne tudi v Angliji in Rusiji učinkovati oficijelno izrečena in uveljavljena volja za nadaljevanje vojne. Končno ostanejo naši vojaki isti hrabri možje, kakršni so bili popred, tudi če bi sovražno inozemstvo v brezmišelnem besedičenju našo pošteno voljo do miru tolmačilo kot nemško slabost!

Kljub temu ostaja razumljivo, da ima kancelar — ki ima dobre dokaze za to, da se naši sovražniki še nočejo udati v položaj, ki ga je ustvarila naša moč — pomisleke proti mirovnim ponudbam. Tudi tisti, ki bi smatral drugače politiko za možno, za nenevarno, da celo ob eventualnem neuspehu take politike, ne more prezehteti, da se tam, kjer posejajo vmes tako fina vprašanja psihologije narodov, ne more najti gotove sodbe, brez dvomno prave poti. Gre za prevelike stvari, da bi se mogla lahkomišljeno ena taktika proglašati kot gotovo prava, druga pa kot gotovo zgrešena.

Ali kancelar je povedal dovolj, da morejo oni drugi izpoznati našo modro zmernost in našo pošteno voljo za mir. Njihova stvar bo, ali bodo iz tega trezno izvajali konsekvence, ali pa bodo nadaljevali politiko brezupnega igranja. Da ne moremo ne na zapadu ne na vzhodu trpeti nikakih vpadnih vrat, je samo ob sebi umevno. Da pa je form za tako varnost, ki bi nam jih posebno tam, kjer so poprej obstajale samostojne države, te poslednje mogle vzdržati in popolnoma zagotoviti — za to ni treba nobenega dokaza. Sovražnik, ki nas noče več napasti, nam dovolj take garancije. Nespravilnega nasprotnika pa izpoznamo po tem, da sploh noče razpravljati o opravičenih zahtevah po zagotovitvi naših mej. Da morete biti tendence in mera zagotovitve na zapadu in vzhodu različni, to spada na polje mirovnih ciljev, o katerih ni možno kako javno mnenje.

Morda — to je odvisno od izprevidnosti sovražnih državnikov in žal, morda tudi od njihove skrbi za svoje službe in dostojanstva — poda govor kancelarjev sovražnim vladam vnovič povoda, da izprašajo svojo vest, ali naj z neresničnimi trditvijo, da Nemčija stremi po svetovnem gospodstvu in da hoče druge svobodne kulturne narode potisniti v jarem, ali naj svoje narode podžgeje v nadaljevanje boja v lastno škodo, v škodo skupnih evropskih interesov, evropske kulture in evropskega gospodarstva! Ako store to, potem se bo Nemčija v zavesti, da ni hotela te vojne, da tudi ne nosi odgovornosti za nadaljevanje krvave borbe, zaupajoč svoji moči, ne z veseljem, ne s frivolidnim govorom, toda močna in neomajna borila tako dolgo, dokler ne zmaga pri sovražnikih pamet nad nesposobnostjo.

Nemčija je dokazala, da je od meseca do meseca mogla boljati svoj militarni položaj. Kako hočejo sovražni državniki opravičiti nado, da bi nas mogli uničiti in prisiliti v mir premaganec — za to naj odgovarjajo pred svojo vestjo, pred zgodovino in pred svojimi narodi!

Nov načrt reforme.

Povodom nedavnih izprememb v našem ministrstvu je prinesel »N. Wiener Tagblatt« vest, da se misli naša vlada lotiti uravnave notranjeavstrijskih vprašanj. Zato je res v pravem času dr. Rudolf Hotowetz — ki šteje med najodličnejše nacionalne ekonomice v Avstriji — izdal študijo, ki se bavi z avstrijskim državnim problemom in ki vsebuje povsem nov predlog za njega rešitev.

Temeljna misel, na kateri stoji njega načrt, je popolno ločenje gospodarskih in političnih interesov narodov Avstrije. Prvi so pri vseh narodih, ki žive v tej državi, bistveno enaki; zato je tudi brez najmanjše težave možno, da ste zakonodaja in

uprava vseh gospodarskih stvari povsem enotna. Zato hoče avtor vsa ta vprašanja — produkcija, razdeljevanje, poraba, denarstvo, carine, kredit, transport, zavarovanje davki itd. — odkazati gospodarskemu parlamentu, ki naj bi se ustanovil in sestajal iz ene same zbornice, volil po proporcionalni volitvi v velikih volilnih okrajih, da bi bil verno zrcalo gospodarske strukture države in da bi prav umeval svojo nalogo in jo reševal. Ker pa so za sedaj proti proporcionalni volitvi velike zapreke, bi morali za sedaj poseči po sistemski kurij, ki naj bi se seveda primerno reformiral in prilagodil modernim razmerjem in potrebam. Tako sestavljeni gospodarski parlament naj bi skrbel za vso gospodarsko zakonodajo.

Poleg te povsem nove gospodarske korporacije bi bilo, po mnenju avtorjeve, postaviti centralen politični parlament, obstoječ iz dveh zbornic, ki naj bi oskrboval zakonodajo in stvarih vnanje politike in vojske, kakor tudi v vseh drugih stvarih, ki se nanašajo na skupno življenje državljanov v državi — v kolikor niso gospodarske ali narodne. Prvo zbornico (zgornja zbornica) tega političnega parlamenta bi bilo ustvariti prilično na tisti način, kakor je sedaj gospodarska zbornica. Spodnja zbornica naj bi ne izšla iz direktnih volitev, marveč naj bi bila sestavljena iz delegatov posameznih narodnih reprezentantov, ki naj bi narodne stvari avtonomno gojile!

Pisec sodi, da se posamezna plemena v narodnih stvarih ne morejo sporazumeti nikdar in da se tudi ne sporazumejejo. Zato hoče vsa narodna vprašanja — ki se izscrpljajo v jeziku, v šoli, umetnosti in znanstvu, dalje v družabnem skupnem življenju v kolikor more sploh država vplivati na to poslednje, odkazati posebnim narodnim reprezentativnim korporacijam, ki jih imenuje »narodne svete, katerih član bi bilo voliti po splošni, direktni in enaki volilni pravici brez pluralnih glasov (to je: da bi imel vsakdo le po en glas), ker ima vsak soplemenjak isti interes na duševni kulturi svojega naroda, pač pa s proporcionalno volilno pravico, da bosta prihajala do besede vsak razen in vsaka snar.

To so glavne misli v študiji dra. Hotowetza, ki spada gotovo med najinteresnejše, kolikor se jih je pojavilo v politični literaturi naše državne polovice. In kako dobro zna avtor motivirati svoje nasvete! Njegovi težko izpodbitni argumenti so vzeti iz realnega življenja. Vso knjigo preveva duh pravičnosti in tolerance ter najodkritosrčneje ljubezni do monarhije.

Pisec so zaveda težav, ki so na potu uresničenju njegovega načrta, ali to ne zmanjšuje vrednosti knjige, ki zasluži le v polni meri, da jo natančno proučijo in uvažujejo tisti, ki bodo svoječasno poklicani na sodelovanje pri velikem delu preporjenja naše monarhije. Naj bi jim bila vedno pred očmi resnična beseda, ki jo je napisal avtor kot uvod:

V Avstriji ni nobeno plemo dovolj močno, da bi moglo tu izvrševati hegemonijo. Noben narod ne vzdržuje države sam, kajti izgubljena bi bila že davno, če bi jo bila vzdrževala le petina ali desetina ali dvajsetina nje državljanov! (Knjiga »Das österreichische Staatsproblem von dr. Rudolf Hotowetz« je izšla v založbi Rivina a č a v Pragi).

Domuče vesti.

Pogreb dr. Janka Šavnika. — Tam doli v Slavoniji, zemlji plemeniti, kakor jo imenuje narodna pesem, tam, kjer se hči naših slovenskih planin, bistra Sava, družiti z mogočeno Donavo, tam doli, kjer se zadnji ogranki fruškgorskih vinskih goric spuščajo v nepregledno ravnino, tam doli ga je našla bela žena smrt in mu prerežala nit življenja, ki je obetalo še toliko. Podlegel je težki rani in morda mu je tedaj zadnja misel splavala tja gor nad šumeče savske valove, kjer na staro mesto Kranj zre sivo čerovje v nebo kipečega Grintavca in Štorčiča, tja gor, kjer mu je tekla zibel, in morda je bila tedaj njegova edina želja tista, ki jo je tolikokrat čital s spomenika našega pesnika velikana v čigi, družbi sedaj sam sniva večni san: »Ena se tebi je želja splohila: v zemlji domači da truplo leži«. Da, izpolnila se mu je!

V Stari Pazovi je zatisnil oči za vedno in tedaj, ko se je izvedelo, da Janka Šavnika ni več, je v globoki žalosti zatrepalo srce vseh, ki so ga poznali, ki so vedeli, kaj je bil on nam vsem, kaj je bil našemu narodu, kateremu se je prizadeval

dati najboljše, kar je mogel: našo mladino, vzgojeno v vzvišeni sokolski misli, z zdravdušo v zdravem telesu. Da, njegova duša sama je vzplavala v vsemir, njegovo telo pa se je vendar vrnilo tja gor v domači kraj, da ga tamkaj položi k večnemu počitku.

V torek, 14. t. m., je prispela krsta v Kranj, kjer so jo v pokojniški rojstni hiši položili na mrtvaški oder. Popoldne ob 3 pa se je nato vršil pogreb na kranjsko pokopališče. Udeležba je bila ogromna, gotovo pa bi bila še veliko večja, ko bi bilo mogoče prej objaviti čas pogreba. Zaradi negotovosti prevoza pa je bilo mogoče sporočiti stvar javnosti šele v ponedeljkovih ljubljanskih listih, in tako pač marsikdo ni mogel priti, ki bi drugače gotovo ne bil hotel zamuditi prilike, da izkaže pokojniku zadnjo čast, kakor mu jo je izkazal ves Kranj in vsi oni drugi množični udeležniki od vseh strani, zlasti pa iz Ljubljane. Pred hišo žalosti je zapel žalostinko zbor kranjske Čitalnice in nato je ob zvonjenju zvonov domačih in sosednjih cerkv krenil izpred na pokopališče, kjer je pokojniku zadonel tudi še v grob zadnji pozdrav slovenske narodne pesmi in so mu okrasili gomilo številni krasni venc.

Tako torej počivaš, dragi Janko, v domači zemlji, ki si jo ljubil iz vse svoje duše, za katero si hotel delovati z vsemi svojimi močmi, za katero si končno celo žrtvoval svoje mlado, tako nadepolno življenje. Kakor ptica sokol v podnebne višave so se dvigale Tvoje misli visoko tja gor k enemu smotru: osrečenju Tvojeja. Ti tako milega slovenskega naroda; mnogo si delal, veliko si dosegel, a sredi dela Te je vzela kruta smrt. Tam gori počivaš sedaj v sosedstvu Franceta Prešerna in Simona Jenka, pod tvojimi nogami Ti šumita Kokra in Sava in na Tvoj zadnji dom Ti zro naši gorski veliki. Poleg Tebe pa stoji napisano tam na spomeniku pesnika Tvojega rojaka:

Ko jaz v gomili črni bom počival in zelen mah poraste nad menoj, veselih časov srečo bom užival, imel bo jasne dneve narod moj!

Janko, Bog daj, da se uresniči te proške Jenkove besede njemu in Tebi!

Naši socijalni demokrati nekdanj in sedaj. — Včerajšnji »Lavoratore« pripoveduje, da se je komisija poklicnih organizacij pred nekoliko meseci obrnila do gospoda namestnika s prošnjo, naj ukrene potrebno, da bodo podpre rodinam vpoklicancev odgovarjale določbam zakona. V isti namen in z enako prošnjo se je obrnila ista komisija do komisije za podpre. Uspeh je bil ta, da so se potem vse prošnje za povišanje dobrohotno in ročno proučevale. Vendar pa še ni doseženo, kar je neizogibno potrebno: najstrožje izvajanje določeb zakona. V ta namen se je dr. Puecher vnovič obrnil do namestnika, ki želi biti poučen o vseh podrobnostih mestnega življenja, o potrebah in željah najsiromašnejšega prebivalstva. Namestnik je zahteval, naj se mu pismeno predlože vsi bolj kričeči slučaj in konkretna dejstva, da bo mogel potem ukreniti potrebno. »Hvalevredni želji namestnika« — tako nadaljuje »Lavoratore« — je komisija poklicnih organizacij ustregla takoj, predložiti zahtevani opis s posebno spomenico, ki je vsebovala zahtevane slučaje in konkretna dejstva in je dokazala, da odmerjanje in izplačevanje podpre ne odgovarja veljavnim predpisom zakona. Ta spomenica je opravičena tembol, ako uvažujemo, da je sveta dolžnost, da skrbimo ne le za tiste, ki izpostavljajo svoje zdravje, kri, življenje, svojo voljo blaginjo v obrambo države, marveč tudi za njihove žene, njihove otroke, njihove starše. **Tem bolj zavarovani boste potem trdnost in moč države.** Spomenica zaključuje: »Priznavajoč, da so se v zadnjih časih podpre rodinam vpoklicancev izplačeval v večji meri in z večjo hitrostjo — četudi še vedno ne na odgovarjajoč način, — zaupa podpisana v podpore njegove ekscelence, gospoda namestnika, da bo s tisto vsmo in odločnostjo, ki ga odlikujete, znal in hotel ukreniti, da se bodo v bodoče podpre rodinam vpoklicancev izplačevala na podlagi določenih predpisov zakona.« — Gori označena prizadevanja omenjene komisije so toliko hvalevredna, kolikor tudi opravičena po dejstvih. Tu ni ničesar oporekati, ampak le priznati. Brezpogojno se pridružujemo priznanju, ki je »Lavoratore« piše njegovi ekscelenci, g. namestniku. Ali nekaj vramo vendarle pibiti. Spomini nam vha-tajo v nedavno minule čase, ko menda tudi niso bili vsi državni uradniki sami tepci, ali brezvestneži in brezčutneži, in ko

smo živeli v isti državi, v kateri živimo danes, ki jej »Lavoratore« sedaj priznava potrebo obrambe in se zavzemlje za nje »competezza e la forza«. A kako so pisali isti gospodje tedaj o državnih organih in o državnem principu! Napadali so prve in skušali izpodkopavati avtoriteto druge. Rogali so se posebno pa v govorjeni besedi, ako so se v formi dolžnega spoštovanja obračali do kake »njegove ekscelence«. **Gospodje so se temeljito evolucijonirali!** Pa tudi tega jim ne štejemo v zlo, kajti ne pomenja ne nedoslednosti, ne neznačajnosti, ako kdo na uresničevanju svojega programa in zasledovanju svojih ciljev modro in pametno računa z razmerami. Ravno zato pa kličemo gospodom v spomin, kako zaničljivo in porogljivo so oni govorili in pisali o nas, ker smo svoje postopanje urejali istotako kakor je — oni sami danes, ko smo brez škode za svoja naziranja, načela in cilje pametno računali z realnostjo, z obstoječimi dejstvi, med katerimi je na prvem mestu to, da živimo v tej državi, da je usoda naša spojena z usodo te države, da si moramo le v tej državi izvojevati svoje narodne pravice, da moramo zato spoštovati nje ustanove in potrebe, in da sledečji, ne smemo nikdar zanemarjati svojih dolžnosti do države, da bomo mogli potem s tem večjo pravico zahtevati od nje, da tudi ona vrši svoje dolžnosti napram našemu narodu. Življenje ima pač svoja pota, ki jih nikdo ne more zastavljati — tudi socijalni demokrati ne, kar doživljajo sedaj na svoji koži v Nemčiji, v Rusiji, v Angliji, v Franciji, v Italiji in v Avstriji! — Ponavljamo pa, da nismo hoteli ne očitati in ne napadati, marveč le opozoriti smo hoteli na krivico, ki se nam je delala.

Rezultat III. vojaškega dneva — 74.000 kron. III. vojaški dan v Trstu se je končal z izrednim uspehom. Znana požrtvovalnost našega prebivalstva se je izkazala v veliko večji meri, kakor pa je bilo pričakovati z ozirom na že mesece trajajoče težavne razmere. Globoko vkoreninjeni patriotizem Tržčanov je prišel zopet do polne veljave. Na večeraj zvečer se vršili sklepni seji izvrševalnega odbora je vzele protektorica, baronica Lucy Fries-Skene, končni obračun na znanje in se zahvalila izvrševalnemu odboru za njegovo delovanje s sledečim nagovorom: Čestiti gospodje! Imenoma damskega odseka za vojno oskrbo se-Vam najiskrenejše zahvaljujem za podporo pri izvedbi tretjega vojaškega dne. Nad vse siljaj rezultat vojaškega dneva je, čestiti gospodje, Vaše delo, predvsem onih gospodov, ki so tudi preteklo leto dovedli vojaški dan do zmage: vašega neumnega predsednika dr. Rabla, g. ravnatelja Enderjga, g. učitelja Engelmanna in g. Poche, ki so organizirali ves vojaški dan. Zahvaljujem se dalje gospodu prokuristu Courvoisierju, ki je prevzel proračun, in ga prosim, da izrazi zahvalo tudi onim gospodom kreditnega zavoda, ki so se postavili dne 2. decembra v službo patriotizma. Zahvaljujem se dalje ostalim članom izvrševalnega odbora, g. ravnatelju Stolu, g. Smolenskemu in g. uredniku Mayerwegu, ki so istotako mnogo pripomogli k uspehu. Priprave in izvedba vojaškega dne 2. decembra so Vaše delo, gospodje, na katero ste lahko ponosni. Za uspeh se moramo zahvaliti patriotičnemu prebivalstvu Trsta, stotinam mladih deklic, ki so nabirale, in požrtvovalnemu sodelovanju vseh Tržčanov. Le tako, da so tudi najrevnejši položili svoj obol domovini na oltar, je bilo mogoče do- doći to krasno svoto. Radi tega smatram kot predsednica vojno oskrbovalnega damskega komiteja za svojo dolžnost, da se o priliki obračuna najiskrenejše zahvalim vsemu tržaškemu prebivalstvu za sijajno sodelovanje. Drugi vojaški dan se je končal z zneskom nad 74.000 K, s svoto, s katero bomo lahko odbarovali na tisoče naših vojakov na jugozapadni fronti. Končali ste delo z zavestjo, da ste pripravili našim hrabrim vojakom, ki v zimski burji na mrzlem Krasu junako odbojajo številno močnejšega sovražnika, veliko veselje, in ta ponosna zavest, gospodje, naj Vam še olepša spomine na sijajno uspehi 2. decembra. Nato se je dr. Rabl imenoma izvrševalnega odbora zahvalil predsednici vojno oskrbovalnega damskega odseka za priznanilne besede in naglašal potem, da se je večji del zahvaliti za uspeh tudi neumnemu delovanju v nabiranih lokalit dam: Roze Wassermann, Geme Truden, Adele Trevisan, Marte Hofer pl. Saal-feld, Pavle Dobnik, Marije Nittive, Olge Gombač, Luize Bualz, Rite Klausberger, Kristine Sessele, Brune Kanzler, Ane Reganzin, Ane Stepan, Marije Fraule, Josi-

PODLISTEK

GREŠNICE.

Roman. — Francoski episkop Xavier de Montépia

Škotske hlače z zelo širokimi četverokoti v kričavih barvah so se popolnoma skladale s sukničjem.

Na glavi je imel klobuk s privihanimi krajci, pomaknjen na desno uho.

Ta možaka... mislimo, da nam ni treba praviti posebej... sta bila Leonida in Galimand.

Maurice, ki je bil navajen videti Leonitinog očeta obblečenega le v raztrganih capah, ga izpočetka ni spoznal.

Ko pa ga je pogledal nekoliko natančneje in videl njegove značilne poteze in veliko, črnomodro brado, ni dvomil več, da ima njega pred seboj.

Neka tajna slutnja je dala Mauricu povod, da je krenil za tema dvema možakama in itna sloš in primerni razdalji,

vendar pa tako, da ju ni izgubil niti za trenutek izpred svojih oči.

Leonida in Galimand sta šla po rue Saint Nicolas in zavila potem v rue Mogador.

Maurice je videl, da sta stopila v hišo lepe nvanjosti, ki se je nahajala nekako sredi ulice.

Počakal je nekoliko minut, da bi se prepričal, ali ne pride morda kmalu zopet iz hiše.

Nato je stopil sam v ono hišo.

XXVI.

Vratar.

Vratar hiše se je nahajal v svojem stanovanju in je sedel v pripravnem naslanjaču v kotu pri toplem ognju.

Na glavi je imel grško čepico iz temno rdečega baržuna, izvezeno s cveticami. Zelo pazljivo je čital velik političen list in se je očividno zelo živo zanimal za evropsko ravnotežje.

Maurice je stopil v njegovo sobo. Vratar je blagovolil odložiti svoj časopis in je pogledal posetnika še precej do-

brohotno, toda ne da bi vprašal kaj. Čakal je pač nagovora.

Maurice se je poklonil.

Vratar je odvrnil ta pozdrav nalahno pokimavši z glavo.

— Gospod, — je dejal Maurice, — vprašal bi vas za neko pojasnilo.

Istčasno pa je segel v žep.

Vratar je razumel pomen te kretnje in je iztegnil roko.

Maurice mu je položil v roko tolar za pet frankov.

Vratar se je posmejal, vstal iz naslanjača, odložil časopis, dvignil za kake tri centimetre svojo grško čepico in dejal:

— Gospod, izkajujete mi čast, da pričakujete od mene kakega pojasnila?

— Da.

— Gospod, na razpolago sem vam.

— Pravkar sta stopila v hišo dva možaka.

— Ali veste to popolnoma gotovo?

— Popolnoma gotovo.

— Potem želite brez dvoma govoriti s

tema gospodoma, ki sta prišla v mojo hišo?

— Ali ju poznate?

— Poznam samo enega.

— Kdo je tisti, ki ga poznate?

— O, to je človek, prav tak, kakor mora biti. Ima hčer, ki je igralka v gledališču »Variétés«... krasna oseba, ki je nekaj pravih pogostoma prihajala semkaj in mi je tupatam dala tudi kako prosto vstopnico, ki je zelo razveselila mojo soprogo, če sem jo potem hotel vzeti s seboj v gledališče.

— Za tega mi ni, — je dejal Maurice.

— Torej za onega drugega?

— Seveda... Ali ga poznate?

— Veliko manj kot pa očeta gospodice Pamele; tako se namreč imenuje umetnica iz gledališča »Variétés«. Prihaja semkaj šele kakih deset dni, zdi se mi pa, da se mu ne godi slabo in da je prav olikan mož.

— Kam pa hodita ta možaka?

— K neki osebi lepega spola, ki je ze-

lo ljubezniva, častivredna gospa in stanuje v moji hiši že deset let.

— In ta dama?

— O, svoj čas je morala biti zelo lepa ženska! Pozneje je seveda upadla; ali da, saj ni mogoče, da bi človek živel obenem v sedanosti in prošlosti. Tako pravi ljudska modrost in ljudska modrost se ne moti nikoli. Toda ta pa ni nikakor povod, da bi moja najemnica ne oblačila toalet, ki so le nekoliko preveč bahave, tako da moja soproga včasih postaja zaradi njih nekoliko ljubosumna, če gospa najemnica tupatam kaj pokramlja z menoj ter vselej po kakih petinideset minut postoji pri meni, če stojim na stopnicah ali pa čistim stopnišče in ograjo.

Maurice je tedaj že vdrugo prekinil klepetavega vratarja in ga vprašal:

— Ali ima ta dama kak poklic?

— I kakopak! In pa še kakšnega, kako imenitnega, in gospod moj, ta poklic jej tudi donaja poštene svotice! Morete mi verjeti, da je tako.

— Kak poklic pa ima? S čim se bavi?

pine Delkin, Vere Vinsek, Amalije Hartmann in Ljudmilo Vachlavsky. Učiteljice Marta Sollinger, Marija Berce in Klara Pfau so izdelale na stotine za vojaški dan potrebnih rdeče-belih znamenj. Umetne cvetlice so darovali gospa Ana Ventura, g.čna Viktorija d'Agostini in Anton Daniele, za prodajo pa so dali c. kr. dekliska ljudska in meščanska šola (ravatelj Stolz) in učenke mestne dekliske ljudske in meščanske šole v ul. Giotto na razpolago na tisoče znakov. Izvrševalni odbor se zahvaljuje vsem za plodonosno delovanje. Dalje imata zasluge za vojaški dan g. hotelir Volpich, ki je prepustil razne prostore v hotelu za komitejni lokal, in g. Colledani za prepustitev dvorane. K. no Idealna za glavno skupščino za vojaški dan. Posebno zahvalo pa je treba priznati zlasti vsem lokalnim listom.

Posiljanje denarja ujetnikom in internirancem v Italiji in Rusiji. Kor. urad poroča: Skupni centralni izkazni urad Rdečega križa, poizvedovalnica za vojne ujetnike, oddelček »E« (Dunaj, I., Graben 17) naznanja, da od 15. t. m. dalje sprejema brzojavne denarne pošiljke za naše vojne ujetnike in internirane v Italiji. Tozadevni stroški so naslednji: Za brzojavne denarne pošiljke do 200 K 5 K, do 400 K 6 K, do 600 K 8 K, nad 600 K 10 K. Denar je položiti pri blagajni, Dunaj, I., Graben 17, mezzanin, ali pa poslati po poštini nakaznico na naslov gori imenovane poizvedovalnice za vojne ujetnike (Gem. Zentralnachweisbureau vom Roten Kreuze, Auskunftsstelle für Kriegsgefangene, Abt. »E«, Wien, I., Graben 17). Denarja se ne sme poslati v denarnem pismu, marveč po poštini nakaznici. Na vsaki poštini nakaznici mora biti na odrezku natančen naslov vojnega ujetnika (ime, priimek, šarža, polk, stotinja, kraj vojnega ujetništva) kakor tudi natančen naslov odposiljatelja. Ni dopuščeno na odrezke poštinih nakaznic pisati naznanil, ki so namenjena vojnemu ujetnikom; dalje ni dovoljeno sklicevati se na kako pismo ali drugačno naznanilo, ali obravnavati stvari, ki z denarno pošiljko niso v nobeni zvezi. — Vsak, kdor položi denar pri gori navedeni blagajni, prejme pobotnico. Tistemu, ki nakaze denar po pošti, se nakaznica pošlje. Vsaka pobotnica ima številko, katero je pri morebitnih reklamacijah navesti. Reklamacij brez navedbe številke na pobotnici se ne more upoštevati. Položeni oziroma nakazani denar se pošlje na dan sprejema vojnemu ujetniku. Izplačilo se izvrši v italijanskih lirah. — Denarne pošiljke, ki se nimajo odpraviti brzojavnim putem, naj se ne pošiljajo poizvedovalnici za vojne ujetnike, marveč naj se pošljejo potem mednarodnih poštinih nakaznic preko vrhovnega poštne nadzorstva (Oberpostkontrolle) v Bernu, Švica. Poštne nakaznice pridejo na imenovano dunajsko pisarno, kjer jih pregledajo, če so opremljene z natančnim naslovom vojnega ujetnika in odposiljatelja. — Ob tej priliki se p. n. občinstvo znova opozarja na to, da prevzema gori navedena poizvedovalnica za vojne ujetnike, Dunaj, I., Graben 17, od 1. julija t. l. brzojavne denarne pošiljke v Rusijo. Glede oblike za pošiljanje denarja imenovani pisarni velja isto kakor za brzojavne denarne pošiljke v Italijo. Stroški znašajo 5 K. Izplačuje se v rubljah. Iz Rusije prejme dunajska poizvedovalnica izvirna potrdila vojnih ujetnikov in internirancev o brzojavno poslanih denarnih zneskih. Pošiljatelj se takoj obvesti, kakor hitro dospe tako prejemno potrdilo. Denarne pošiljke, ki naj ne gredo brzojavnim putem, je najbolje poslati potem »Oberpostkontrolle in Bern«.

Na najhujši izpostavljeni točki proti Italijanskemu sovražniku se spominjamo naše najpoštenjše narodne stranke v Trstu ter ji pošiljamo najpristnejše pozdrave za Božič in novo leto z iskreno rodoljubno željo, da bi ji bilo delo v prihodnjem letu v zagotovljenju bodočnosti našega naroda ob Adrijani čim najuspešnejše. Bog Vas živi! Ivan Treven, Anton Zlobec, Josip Baša, Josip Košič.

Skočnice slike, ki pojasnjujejo spevotno »Habsburški rod«, danes popoldne ob 5 v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu. 1. Grad Habsburg v Švici. 2. Rudolf in duhovnik. 3. Rudolf sodi roparskega viteza. 4. Slovesno umeščanje Otona Veselega na Gosposv. tiskem polju. 5. Cesar Makso. 6. Martinova stena. 7. Cesarica Marija Tereza. 8. Njen spomenik na Dunaju. 9. Cesar Jožef II. pri plugu. 10. Cesar Jožef II. deli avdienco. 11. Cesar Franc I. 12. Njegov slovesen vohod na Dunaj I. 1814. 13. Nadvojvoda Franc Jožef in straža. 14. Nastop vlade v Olomucu I. 1848. 15. Cesar na manevrih. 16. Cesar nagovori invalida. 17. Cesarjeva slika iz l. 1908. 18. Prestolonaslednik Karel Franc Jožef.

Se enkrat opozarjamo občinstvo, da danes, dne 19. priredi otroški vrtec na Vrdeci svojo »božičnico«, katere dohodek je določen v pokritje stroškov za nabavo obleke, s katero so se obdarili ubožni otroci. Ves teden se je delalo, šivalo in zbiralo za to mladino kot v mravljišču, da le čim več otrok dobi svoj darček. V teh bodo tudi nastopali, ker drugih ni! Vidi se, kolika je potreba. Zato ne vabimo na to prireditev samo Vrdečanov, ampak tudi druge zavedne rodoljube. Naj prihiite k nam, da se prepričajo, da se dela tudi tu. Po »božičnici« se razvije domača zabava in — štruktjeven semeni.

Preselitev tvrdke. Znana goriška tvrdka A. Drufovka je svojo trgovino z usnjem, čevljarstvom in sedlarskimi potrebščinami ter vsakovrstnim blagom prenesla v Dornberg šte. 182.

Prireditev naše mladine se vrši danes popoldne ob 5 v Nar. domu na korist ženske podružnice CMD.

Božičnica pri Sv. Jakobu. V soboto, 25. t. m., priredi šentjakobska podružnica CMD v dvorani »Delavskega konsumnega društva« pri Sv. Jakobu božičnico. Vljudo vabimo vse ljubitelje mladine in nedolžne zabave, da pridejo v velikem številu na to otroško prireditev. Začetek točno ob 3 popoldne.

Opozorjamo sl. občinstvo na današnje oglase knjižarne in trgovine s papirjem J. Stoka v Trstu. ul. Molin piccolo 19.

Iz italijanskega ujetništva se je oglasil zopet gospod Ivan Štolfa, volčjegrajski rojak, vikar v Trnovem pri Kobaridu. Pisal je svojemu prijatelju, ravnatelju g. Antonu Lebanu v Komnu. Pismo je datirano iz Candide 26. novembra 1915, a v Komnu je došlo dne 13. decembra. V pismu pripoveduje med drugim: Lebanovo pismo od 28. oktobra 1915 je prejel dne 24. novembra. To pismo, ki je bilo pisano v nemščini, je došlo tja, očetuvega — slovenskega pa ni prejel! Zahvaljuje se za naklonjenost in poročila. Večkrat je pisal domov na Volčjegrad, a vedno brezuspešno, ker so se pisma baje — poizgubila! Nadeja se zdravja in čimprejšnjega svideanja. Italijanska vlada mu plačuje 80 centimov na dan in ravno toliko sestri Mariji. Stanuje v privatni hiši. Drugače bi bilo dobro, pogreša pa peči. Tam je mnogo žita, kostonja in drobnice, ovac in koz. Kljuna je mila, ljudstvo prijazno. Prosi, naj se vsebina pisma sporoči njegovemu očetu in sorodnikom. Pošilja pozdrave. — Candida je mesto v spodnji Italiji pod Vezuvom. Naslov je: Ivan Štolfa, župni vikar, Candida (Avellino). V vojnem ujetništvu. Italija.

Teatro Minimo — dobrodelne predstave za božično vojakom na bojišču. Predstave se bodo vršile v torek, 21. t. m., ob 4, 6, in 8. pop. Spored obsega dve znani Caserjevi himni: »Avanti Absburgo« in »Ma e nostrum«, ki jih vodi skladatelj sam, dramatični prizor »Claudina«, Caserjev grangnjolski komad »Edera« ter razne druge pevke in glasbene točke. Vstopnina brez razlike 80 vin. za osebo.

Dobrodelne predstave za božično ranjenim in bolnim vojakom iz Primorja, ki se nahajajo v graških bolnišnicah in v cmureškem gradu na Stajerskem, se bodo vršile danes v kinematografu »Ideal« v ul. sv. Antona. Spored je prav raznovrsten in sodelujejo razni domači tržaški umetniki, kakor mandolinist Gino Bressan, harfenistka Mercedes Felletti, pianistka Lidija Sargarelo, čelist prof. Lordschneider, bariton Bortolotti in sopran g.ča Avvora Malutta. Poleg tega še druge točke. Čas predstav: ob 11 dop., 4, 6, in 8. pop. Cene: prvi prostori 60 vin., drugi 40 vin.

Zastrupljenje s starimi in pokvarjenimi jetrami. V hiši št. 14 v ulici Donata stanuje skupaj s svojimi tremi hčerkami 34letna Marija Quarantotto, ki služi kruh svoj in svojih otrokom s tem, da pometa ulice. Včeraj zjutraj je Quarantottova ne vemo kje dobila jetra ceneje, nego so navadno, ter jih je kupila nekoliko, da bi doma napravila sebi in svojim hčerkam nekoliko bolj zajutrek. Šla je na to domov ter očvrta ona jetra, nakar so ta za njih nenavadni grizljaj prav slastno zavžile ona in dve njeni hčeri, dočim jih je tretja le pokusila, a ni hotela potem dalje jesti. Komaj dobro uro potem, ko so zavžile ona jetra, so pa počutile mati in oni dve hčeri, ki sta jedli z materjo, neko čudno slabost. Ker je pa ta slabost vedno naraščala, je ona hči, ki je bila zdrava, hitela na zdravniško postajo po zdravnika, ki je prišelši h Quarantottovim, takoj spoznal, da so se mati in hčeri zastrupile z onimi jetrami, ker so bile že stare in pokvarjene. Dal jim je bljuvalnih sredstev in jim podelil še drugo slučajno primerno pomoč.

Nagla smrt. Včeraj zjutraj ob petih so z redarstvene stražnice v ulici delle Scuole novce pri Sv. Jakobu telefonirali zdravniški postaji, da se v hiši št. 20 v ulici dei Giuliani nahaja neka ženska, k njo potrebuje zdravniške pomoči, ker da leži, kakor mrtva. Zdravnik se je nemudoma podal v rečeno hišo in tam je našel 58letno Marijo Princovo, ki pa je bila res že mrtva. Zdravnik je konstatiral, da je ubogi ženski počila srčna žila, vsled česar je nastopila smrt.

Ženska, ki je hujša od psa, je ona, s katero se je včeraj popoldne ob devetih sprla 35letna Ana Ambroževa, ki stanuje v Poštini ulici št. 4. Ženski sta si najprej zalucali ena drugi v obraz razne psovke, a ko se je nasprotnica Ambroževa naveličala samega psovanja, je pa prav po pasje zagrabila z zobmi levo roko Ambroževe ter jo ugriznila prav do krvi. Ambroževa

je morala na zdravniško postajo, da ji je zdravnik desinficiral in obvezal rano.

Aprovizacijske stvari, izkaznice za krompir.

Aprovizacijska komisija naznanja občinstvu, da se bodo tekoči teden v svrhu enakomernejše razdelitve krompirja uvedle izkaznice za krompir. Istočasno z izkaznicami za živila se bodo od pondeljka, 20. t. m. dalje vsak teden v razmerju z odmerki, odkazanimi vsaki družini, razdeljevale tudi izkaznice za krompir. Prodaja se prične v torek, 21. t. m. Za vsak po izkaznici za živila odkazani odmerki bo imela vsaka družina pravico do izkaznice za 1 kg krompirja na teden. — Izkaznice za krompir se bodo brezplačno razdeljevale v prodajalnicah aprovizacijske komisije in v prodajalnicah, ki jim je poverjena razprodaja živil aprovizacijske komisije. Na izkaznice za živila si bodo moge družine v odmerku po 1 kg na izkaznico nakupiti krompirja vsak dan v tednu v naslednjih krajih: Piazza del Ponte rosso, Volti di Chiozza, Piazza Barriera vecchia, Piazza dei Giuliani, Piazza vecchia, Piazza del Perugino, Piazza Baraban, Piazza Giuseppina, Piazza Gian Battista Vico, Rojan, Largo del Giardino, pri kavarni »Sport«, Largo del Belvedere, ulica S. Cillino — vogal ulice Giulia, Largo del Pestalozzi, ulica S. Andrea nasproti Lloydovemu stolpu, ulica Rossetti — vogal ulice P. Revoltella, ulica Rossetti — vogal ulice M. Buonarroti, Barkovlje in Skedenj.

Za aprovizacijsko komisijo predsednik: svetnik dr. Higinij vitez pl. Scarpa I. r.

Poziv za noveletna voščila! Prosimo vse naše cenj. inserente, naročnike, čitatelje in sploh vse one osebe, ki želijo uvrstiti v našem listu noveletno voščilo za dan novega leta, naj se pravočasno javijo podpisanimu, ker prekasne naročbe ne bomo sprejemali, ako ne bomo imeli prostora v listu.

Inseratni oddelček »Edinosti«.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova) uzborna češka gostilna v Trstu se nahaja v ulici delle Poste šte. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Slavnemu občinstvu se naznanja, da se delavnica iz ul. Coroneo v ul. Belvedere šte. 18 I. nad. Prevzame vsa v krojaško stroko spadajoča dela za civilne in vojaške osebe, izvršuje točno in po zmernih cenah.

Repa kislja, kranjsko in češko kisljo zelje I. Carintia 19. 627

Došla je večja partija sadnega mošta I. vrste. Prodaja se na drobno in debelo po ugodni ceni v gostilni Fran Tomažič, ul. Molino a vento 3. 621

Skrbna družina brez otrok sprejme za družbo deklico občinstvo šolo na hrano in stanovanje. Pogoj po dogovoru. Ulica Aldo Manuzio 6. I. nad. vr. 7. 625

Mlad orožniški stražmojster, lepe zunanosti, se želi spoznati z izobrazeno, veselo in duhovito gospodico, katere je zavedna narodnjakinja, srednje velike ali velike rasti, neomadežavane prošlosti in blagega čuta, ter da ni še prekorajila 25. leta. Znanje več jezikov — prednost. Pisma (ako mogoče z sliko, katere se na željo spet vrne) je poslati z naslovom: »Prva ljubezen« na Inser. odd. Edinosti. 622

M. Gál se je preselil v ulico S. Sebastiano št. 2. Specializirana gumijevih in higijenskih predmetov. Ceniki zastoj. 587

Kupujem rabljeno volno ter je plačam od 4-8 K, kakor tudi medenino in baker. NB. Vsakdo sme nadzirati tehtanje oziroma sme tehtati sam. Ivan Taufer, V. Chiozza 44. (620)

Močno kavo se napravi samo z specializirano »AMERINO«. Gospodinja pokusijo lahko to kavo pri tržki »AXA« d. z. o. z., ul. Miramar šte. 13 (skladišče). 1/4 kg pristnega »AMERINO« K 1.35. 610

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste šte. 10. 2436

Ivan Križmančič ulica Caserma 8 prodaja: vermout K 1.60-2, marsala K 2.40-2.80, cipri K 2.40-2.80, crema marala K 2.40. Amaro Istria K 2.40, pelikovec K 2.40, topinovec naveden K 2.40, topinovec fini K 3, slivovic K 3, brinjevec K 2.60, konjak K 3 liter, refosk v steklenicah K 2, moškat v steklenicah K 1.80. 592

Velika zaloga papirja za ovitke, papirnatih barv in veliki tovarne. Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerne. — Gastone Dollinar Trst, Via del Gelsi 16. 434

Mobilirana seba se odda (K 24) poštenu gospodinu. Ulica Commerciale 9, III. nad. 517

Butiljke prodajajo in kupujejo se v vsaki množini. Josip Bollettig, Istituto 11. 628

Umetni zobje
z In brez čeljusti, zlate krone in obročki
VILJEM TUSCHER
konces. zobotehnik
TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.
Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

Naznanilo preselitve.
Tvrdka A. DRUFOVKA je prenesla svojo trgovino z usnjem, čevljarstvom in sedlarskimi potrebščinami ter vrvarskim blagom v **Dornberg šte. 182.**

60.000 kron
znaša glavni dobiček srečk »Avstrijskega rudečega križa«, kojih prihodnje žrebanje se vrši dne 2. januarja 1916. Zahtevajte prospekt. — Srečkovno zastopstvo 4, Ljubljana.

Oglasi, osmrtnice, zahvale in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se pošiljajo na »Inseratni oddelček Edinosti«.

Veliki stenski skladni (block) koledar 1916
izide v prihodnjih dneh v isti založbi J. ŠTOKA.
Nelzgoibno potreben vsaki pisarni in vsaki boljši slovenski hiši.

Ljubljanska kreditna banka
podružnica v Trstu
Centrala: Ljubljana. Podružnica: Split, Celovec, Sarajevo, Gorica in Celje.
Ulica Caserma št. 11.
Delniška glavica: K 8.000.000.—
Rezervni zakladi: K 1.000.000.—
Izvršuje najboljše vse v bančno stroko spadajoče tranzakcije.
Vloge na knjižice obrestuje 4% netto
(rentni davek plača banka iz svojega).
Vloge na tekoči in žiro-račun najboljše po dogovoru.
Sprejema borzna naročila za vse tu- in inozemske borze
Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

Umetni zobje
z In brez čeljusti, zlate krone in obročki
VILJEM TUSCHER
konces. zobotehnik
TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.
Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

Fratelli Rauber
TRST, Via Torrente šte. 14, TRST
Zaloga ustrojenih kož
Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specializirana potrebščin za sedlarje.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu
(Lastna palača)
ustanovljena leta 1838.
Zavarovanja proti škodi, povzrojeni po ognju, strel in eksplozijah.
Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah.
Delniška glavica in rezerve dne 31. decembra 1914 K 190.678.102-63
Stanje zavarovalne glavice na življenje (31. 12. 1914) K 558.907.957.
Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branah izplačano na škodah K 844.121.137-60.
Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in v največjih krajih Avstro-Ogrske monarhije.

Zaloga tu in inozemskih vin, špirta, liker-lev in razprodaja na drobno in debelo
Jakob Perhanc
Trst, Via delle Acque št. 6
(Nasproti Calle Centrale).
Velik izbor francoskega šampanja, penetnih dezeritov italijanskih in avstro-ogrskih vin, Bordeaux, Burgunder, renjskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna žgana ter posebni pristni tropinovec ali vovci in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franko.
Razprodaja od pol litra naprej.

UTVA
KRAGULJČKI
Zbirka pesmi za mladino.
Založila in izdala knjižarna **J. ŠTOKA**
Trst, via Molino piccolo št. 19
Najprimernejše božično darilo za našo mladino.
CENA: broširano 80 vin., lično v platno K 1.20.
Dobiva se pri založniku.

SIROLIN "Roche"
Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenca
Kdo naj jemlje Sirolin?
1. Vsek, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvladovati se bolezni, nego je zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vdajaljši, katerim Sirolin znatno olajša naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspedom na splošni počutek.

Književnost in umetnost.

Kraguljčki. V večeršnjem izdanju smo povedali, da so v založbi J. Stoka izšle pesmi za mladino iz peresa pesnice Utve. Jezik je lep, stih zvene prijetno, vsebina je ljubka, šegava in mikavna, da se morajo priljubiti naši mladini. In ta potreba je čitava, ki je blaži dušo in vedri duha. Pesmice pa so tudi primerne za sedanje čase. N. pr.

Kraguljčki veseli,
po pesem zapeli
čez zimsko polje.

Naj jo pojo,
saj ne vedo,
da neke
junaki mrjo.

Ali pa:

Spi, sinko moj,
tvoj očka sel je v boj;
a mamici naročil je
naj čuva, naj varuje te!
Spi, sinko, spi!
Bog zna, kje on bedi!
Dejal je, da se vrnil bo,
o, mili Bog, a kdaj bo to?

To je mila beseda ljubice matere in so-proge, dostopna razumu in srcu otročiča. S temi pesmicami je Utva podala lep pri-spevek k itak skromnemu zakladu naše mladinske literature, ki jo vsi kulturni na-rodni smatrajo kot važen pripomoček vzgo-je. Tisk in papir sta lepa in moderna. Vna-rija oprema — z lepo vinjeto, narisano po gospički Milki Martelančevi — zelo ukus-na. Knjižice se prodajajo broširane in ele-gnatno vezane. Prve po 80 vinarjev, dru-gre po K 1.20. Ker so pesmice zares le-po in primerno božično, oziroma novo-letno darilce mladini, smo uverjeni, da starši radi razvesele žnjo svoje otroke.

Izpred sodišča.

Voda v obliki mleka predraga.

V Trstu menda smo res obsojeni, da ne dobimo več dobrega mleka. Naj bo kme-tica, naj bo lastnik mlekarne, vsi so enaki. Marija T., šele 18letno dekle iz D. do-ma, je prinesla dne 17. novembra v mle-karno Gustava B. v ulici Largo Santorio naprodaj mleko, ki je bilo precej krščeno. Ko je že Buchbinder kupil mleko, je prišel na nesrečo obeh tržni komisar, pre-gledavat mleko, in bilo je vodeno. Napra-vil je ovadbo proti T. B. pa je le naprej prodajal to krščeno mleko, tako da ga je še isti dan drugi tržni komisar ovadil, da prodaja krščeno mleko po 60 vin. liter. Tako sta prišla oba na zatožno klop pred sodnika dr. Pollanza. T. je izpove-da-la, da ona nima krave doma, da mleko kupuje od drugih žensk po 36 vin. liter, ga prinaša v Trst in ga prodaja po 56 vin. liter. B. je izjavil, da je prodajal mleko, kakor ga je kupil od T. Isti B. pa je imel še dru-go ovadbo radi pokvarjenega živila, češ, da je dan poprej, 16. novembra, tudi prodajal vodeno mleko.

Tržna komisarija, zaslišana kot prič, sta potrdila ovadbi, z dodatkom, da je bi-lo mleko, ki ga je prodajala T., tako kršče-no, da je sploh izgubilo ime mleko in je bila bela voda v pravem pomenu besede, in ker je B. vedel to, bi ne smel dalje pro-dajati te bele vode.

Sodnik je obsodil Marijo T. na 7 dni za-pora z enim postom, Gustava B. pa na 4 dni zaporu z enim postom radi pretrganja cen in kvarjenja živila. T. je sprejela kazen smehljaje, kakor da bi se jej bilo zgodilo nekaj prav posebno prijetnega.

Marija S., 23 let stara, iz S. doma, je 1. avgusta prinesla v Trst mleko, ki sicer ni bilo vodeno, ali posneto je bilo. Tržni komisar Jakob Cipriani, ki je mleko našel posneto, je obtoženko ovadil sodišču. Obtoženka je na razpravi, ki se je vršila pred sodnikom dr. Pollanzem, priznala, da je prej doma zavrela mleko in odstrani-la smetano.

Tržni komisar je pa izjavil, da popolno-ma posneto mleko nima vsled izgube ma-sčobe niti eno tretjino vrednosti, in je vredno največ 16 vinarjev liter. Sodnik je obsodil tudi to grešnico na 7 dni zaporu z enim postom. Obtoženka je sprejela ka-zen.

Sir in cikorija predraga.

Angel Botteri, Angel Schergna in Klem-ent Marin vsi trgovci v Trstu, so bili ovajani sodišču, da so 7. septembra pro-dajali različen sir po pretiranih cenah. Botteri je namreč prodajal po 8 kron ki-logram sir, katerega je kupil po 6 K. An-gel Schergna ga je prodajal po 6 K 40 vin., kupil pa po 5 K 30 vin., Marin Klement je pa zadnje dni avgusta prodajal parme-zan po K 8'43 kilogram, namesto po 7 K 20 vin. kg. kakor je bila določena najviš-ja cena za prodajo na drobno. Ciril Schmid, četrti obtoženec, pa je bil skupno z gorenjimi ovajen, da je 6. septembra v trgovini v ulici Fontanone prodajal pol kilograma cikorije po 80 vin., ko je njega stala 60 vinarjev.

Na razpravi, ki se je vršila pred okraj-nim sodnikom dr. Pratičem, so obtoženci delno priznali. Po informacijah pri trgo-vski zbornici in aprovizacijski komisiji, je izhajalo, da so bile gorenje cene zelo pre-tirane. Izhajalo je tudi iz dotičnih infor-macij, da sta i sir i cikorija v teh časih, ko ni vsak tako srečen, da bi mogel je-sti meso in samo dobro kavo, predmeta, ki sta neobhodno potrebna za preživlja-nje ljudstva.

Sodnik je spoznal vse štiri obtožence krivim in je obsodil Angela Botterija na 3 dni zaporu in 100 kron globe, Angela Schergna na 2 dni zaporu in 70 kron glo-be, Marini Klementa na 3 dni zaporu in

100 kron globe in Cirila Schmida na 2 dni zaporu in 70 kron globe.

Vsi štiri obtoženci so prijaviili vzklíc radi krivde in kazni, opravitelj državnega pravdníštva pa radi preizke in kakovosti kazni.

Umrli so:

Prijavljeni dne 19. t. m. na mestnem fizikatu: Wanka Elizabeta, 57 let, iz neke goríške bolniš-nice; Mesner Ferdinand, 71 let, ul. A. Caccia 18; Silič Karolina, 37 let, iz neke goríške bolnišnice; Maseratti Artur, 63 let, ul. del Oltro št. 38; Rad-milović Bruno, 2 meseca, ul. Chiozza št. 38. V mestni bolnišnici dne 17. t. m.: Gregor Pe-rinko, 85 let; Lukmann Marija, 80 let; Križman-čič Marija, 66 let; Pol Ana, 38 let.

Darovi.

Za možko podružnico CMD je nabral g. Emil Kralj med nekim vojaškim delavskim oddelkom v St. Petru K 6. Denar hrani uprava.

Darovi došli cesarskemu komisarju: Tvrška G. Economo in sin 200 K za šolski semenj. Tvrška Robert Metzger 100 K za vojake na jugozapadnem bojišču; gđc. Ernestina Erhold-Marinisch 50 K za božičnico vojakom na italijanskem bojišču, 50 K za ranjene vojake v bolnišnicah na Krasu; gđc. Marija Marinisch 50 K za Rdeči križ in 50 K za božičnico vojakom na fronti in bolnišnicah na Krasu; Drlato in Pavel Tripehovich 30 K za iste namene; Peter Doldmasset in drug 100 K za vdove in sirote padlih v vojni; ga. Rozalija Liechten-stein 20 K za okrepčevalnice na Krasu; Jakob Polak 25 K za božičnico na Krasu; občinski urad-niki na korist donat za brezposelne 27 K 25 vin.; ga. Flomena Petronio 2 K za Rdeči križ; upra-vnišvo lista „Il Gazzettino di Pola“ 5 K za vdove in sirote padlih v vojni; Franc Michalich in so-proga 20 K v iste namene. Za božičnico vojakom na soški fronti so darovali občinski stražniki: pod-poveljnik de Giusti 5 K, Ivan Zachello 2 K, Va-lentia Czerwinski 2 K, Josip Krauer 1 K, Peter Jurca 1 K 150, Edvard opetich 1 K 15, Peter Ma-cor 1 K, Ivan Ritossa 150 K, Hugo Belantini 1 K, Karel Ociancich 1 K, Santo Kristiani 1 K, Marcel Silvestri 1 K, Viktor Asquini 1 K, Dominik Fabris 1 K, skupno K 2150.

Gospodarstvo.

František Cyril Kampelik.

»Dne 14. novembra«, pišejo »Zemede-lske a družestveni listy« v Pragi, »je po-teklo 110 let, kar je zagledal luč sveta prvobornik češkega združništva zdrav-nik František Cyril Kampelik.

Dr. Kampelik je bil sin ne zelo premož-nega češkega mlinarja v Sifenovu pri Ji-činu. V svoji mladosti je prebil težko živ-ljenjsko šolo; z lastnim delom in lastno skrbjo si je pomagal naprej; preživel je prvo dobo boja, katerega je bil češki na-rod za svoje jezikovne, politične in go-spodarske pravice. Za svoje prerojenje se ima zahvaliti češki narod enemu od svojih buditeljev — Kampeliku.

Z njegovim imenom je spojeno brušenje in povzdiga češkega jezika ter njegovo uveljavljanje v leposlovju; z imenom Kampelikovim so ozko združena imena Jan Kollár, Pressl, Hnevkovsky, Stulc, Amerling in Safarik.

Delovanje Kampelikovo za probujo češkega naroda na Moravskem, na Dunaju in po dokončanih študijah na Češkem je z zahvalo zapisano v zgodovini preroje-nja češkega naroda, za katerim je stre-mel ta odlični mož z vso vztrajnostjo in požrtvovalnostjo.

Tudi tedanje politično gibanje je našlo v Kampeliku uglednega in odkritosrčnega sodelavca. Zanimivo je, da je leta 1848 bila izdana v dvajset tisoč izvodih Kampe-likova brošura: »Z Bogom! — Slavnemu poslanstvu Češke Krome na Dunaj dano od odbora meščanske Besede v Pragi na pot dne 19. marca 1848 ob 6. uri jutraj.«

Od kmečkih političnih prvakov je stal Kampeliku najbližji njegov dolgoletni in zvesti prijatelj Brauner.

Po krajših potovanjih za mejo je bival Kampelik večinoma v vzhodnočeških mestih, zlasti v Kraljevem dvoru nad La-bo, v Hronovu, v Vamberku, na Opočni, v Libčanih pri Kraljevem gradu, kjer je izvrševal svojo zdravniško prakso, pre-daval poleg Lambila prirodoslovje in če-

ščino na kmetijski šoli v Stežerah in po-učeval češki narod s članki v časopisih in z raznimi spisi znanstvene, politične in glavno narodno-gospodarske vsebine.

Kampelik je imel kot zdravnik osobito priliko spoznavati, kaj narodu koristi in kaj ga teži. Imel je odprte oči in odprto srce; zaradi tega je lahko dobro svetloval zlasti kmečkemu ljudstvu, s katerim je o-sobito prišel v dotiko.

V svojem spisu z l. 1864 »Splošna ase-kuracija proti škodljivim življenjem in pada-nju živine« je nasvetoval ustanovitev o-krajnih zavarovalnic, v spisu »Kako si po-magamo do dežja in dobre rose« je svaril pred nepremišljenim pokončenjem goz-dov, v knjigi »Sredstva proti hudim ča-som« je svetloval gospodarska predavanja in prireditve zabavno-poučnih kmečkih veselic, v kmetijsko-obrtnem časopisu »Obrt« je dal podnet za ustanovitev mno-gih še sedaj obstoječih podjetij v kraljev-skogradskem okolišu in v svojih »Predlo-gih za obrtnike« je vzpodbujal k notranji kolonizaciji.

Iz cele vrste narodno-gospodarskih predlogov se pripisuje sedaj največji po-men predlogu, stavljenemu l. 1861 v spisu »Hranilnice po farah pomagajo sebi in obrti iz revščine.« V tem je vzpodbujal Kampelik ljudstvo, ki ima male prihranke, da bi jih vlagalo v male farne hranilnice, katerih poslovanje in vodstvo je nazna-čil do podrobnosti.

Dasi nekateri praktični poizkusi Kampe-likovih združnih ustanovitev niso ostali vzor današnjemu češkemu denarnemu za-družništvu, vendar je toliko gotovo, da je Kampelik prvi na Češkem zanesel med ljudstvo misel kmetijskega združništva, da je on prvi izvršil tudi praktične poiz-kuse in da je bil on pred Raiffeis-onom na delu za združno kmečko orga-nizacijo.

A ponosni smo in ostanemo, da je bil mož, ki je istočasno z Raiffeisnom in Schulze-Delitzschem v Nemčiji dvignil prapor združne samopomoči na Češkem, Čeh; naj nam služi vedno v slavo, da se je našel med prvoborniki češkega naroda mož, ki je s svojim bistrim in dalekogled-nim razumom pred pol stoletjem kazal češkemu narodu pot, po katerem hodi naš narod danes in ki ga vodi višje in višje do gospodarske moči in gospodarske sa-mostojnosti ter neodvisnosti.

Ko so položili l. 1872 na Kuklenskem po-kopališču v grob Kampelikovo telo k večnemu počitku, niso bile s telesom po-kopane tudi krasne in dragocene ideje, ki jih je zastopal do svojega zadnjega diha.

Duh Kampelikov — duh buditelja češkega naroda, buditelja kmečkega ljud-stva — bdi in bo bdel med nami; zna-menit njegov rek, »kar je enemu nemo-goče, to je skupnosti možno«, ostane za večne čase podlaga našemu združništvu in vendar enkrat podlaga nove in boljše češke politike.

Kampelik je spadal k starim našim ro-doljubom, katerih geslo je bilo: »Vse za domovino!« Iz bogatega svojega dušev-nega zaklada je dal češkemu narodu toli-ko dragocenih napotil, da zasluži, da se češki narod hvaležno spominja 110letnice njegovega rojstva.

Preživljamo veliko dobo; ako nam manjka voditeljev velikih imen, se spom-nimo dobrega vzgleda in dobrega sveta buditeljev češkega naroda, spominjajmo se njihovih gesel in ravnanj se po njih; s tem najdostojnejše slavimo njih spomin.

In stari domoljubi češki bodo lahko spali v grobovih svojih nevezbudno spanje, ako bo češki narod gospodarsko ujedinen in osamosvojen in ako bodo potomci naših narodnih buditeljev v težkih in odločilnih dobah vse žrtvovali za domovino.

Prireditve naše mladine se vrši danes popoldne ob 5 v Nar. domu na korist ženske podružnice CMD.

PRIPOROČLJIVE TVRDRE

Ivan Bidovec večletni vodja trgovine Kat ud. Mulej naznanja cenj. ob-činstvu, da je odprl svojo lastno trgovino jestvin in kolonijalnega blaga v ul. Campanile 13 ter se toplo priporoča za obilen obisk. Cene zmerne. — Postrežba točna. 2206

A. Rieger Trst, via Torrente 30, I. n. Damska krojačnica. — Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroko, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

Stara grška žganjarna odlikovana z zlato kolajno v Trstu, Via Cavana 5. Bogat izbor likerjev; grški in fran-coski konjak, kranjski brinjevec, kraški slivovec in briski tropinovec in rum. Cene nizke. Izber grenčic. — Slaščice in prepečenec. Grški mastici iz Šija. — Filijalka na vogalu ul. del Teatro in ulice dell'Orologio. — Se priporoča Andrej Antonopolo. 463

Ivan Krže

Trst, Piazza S. Giovanni 1
Zaloga kuhinjskih in kletarskih potreb-ščin od lesa in plestenin, škrofov vrent, tehov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit in bakrovrstnih košer, jerserav in metal ter mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov. Priporoča svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od poselana, zemlje emala, kositarja ali cinka, nadalje pasamantorje, kietke itd. Za gostilničarje pipe, kroglice, sesalje in steklene posode za vino, 463

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

se je preselil in ordinira sedaj v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje.

UMETNI ZOBJE.

NOVO POGREBNO PODJETJE - TRST

CORSO 47 (pri trgu della Legna) Telefon 10-02.

Prevoz mrtličev v tu- in inozemstvo. Vrši vsakovrstne pogrebe z najnovejšo moderno upravo. Zaloga vseh mrtvaških predmetov. — Nočna inspekcija v lastnih prostorih zaloga, ulica Tesa št. 31. Telefon 14-02.

Zastopstva s prodajo mrtvaških predmetov: Na Opčinah, v Nabrežini pri Orehu (Neghare.) — Točna postrežba. Cene zmerne.

Podjetnik in upravitelj H. STIBIEL.

IGNAZIO POTOCNIG TRST

ulica Riborgo št. 28, vogal ul. Beccherie

Velika izbira moških in deških oblek, Črni in modri paletots, Ranglan, Ul-ster v sivih in rujavih barvah. Suknje s kozuhovine. Velika izbira moških pletenic (maj). Rumene in modre obleke za delavce.

Izbira blaga za moške obleke. Sprejemajo se naročila po meri

Veliko skladišče klobukov

dežnikov, bele in pisane srajce, izlask. platna žepnih robce, moških nogavic itd.

K. Cvenkel Trst Corso 28

Cene zmerne. -- Postrežba točna. Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Hranilne vloge

sprejema od vsakega tudi če ni ud zadrage, in jih obre- 4 1/2 % večje zneske po do- stuje po 4 1/2 % govoru. Trgovsko- obrtna zadruga v Trstu

Rentni davek plačuje zadruga sama. Vloga se lahko po eno krono.

Poslovno-branilni račun 75.679. TELEFON 16-04.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrirana zadruga z neomejenim jamstvom

ulica S. Francesco št. 2, I. nadst.

Posojila

daje na osební kredit in na zastave proti plačilu po dogovoru.

Uradne ure: vsak dan od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.

Priporoča male hranilne škrinjice, ki so posebno primerne za družine.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lastno poslopje)

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pis.na, prioritetne, delnice, srečke itd. VALUTE IN DEVIZE. PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih SAFE - DEPOSITS. PROMESE. Brzojavi: JADRANSKA.

MENJALNICA

VLOGE NA KNJIZICE

4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka iz svojega OBREŠTOVANJE VLOG na tekočem in širo-računu po dogovoru.

URADNE URE: od 9 do 12/2, pop. in od 2/2, do 5 pop.

FILIJALKE:

DUBROVNIK KOTOR LJUBLJANA METKOVIČ OPATIJA SPLIT ŠIBENIK ZADAR

AKREDITIVI, ČEKI IN NA-

KAZNICE NA VSA TU-IN INOZEMSKA TRŽIŠČA.

Živahna zveza z AMERIKO.

REMBOURSNI KREDITI

PRODAJA SREČK

RAZEDNE LOTERJE.

ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje.

Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zrebanja srečk itd. brezplačno.

STAVNI KREDITI, REMBOURS-KREDITI

Krediti proti dokumentom ukrancja.

BORZNA NAROČILA. INKASO.

Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

ESKOMPT MENIC

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSJILA DAJE

za vknjižbo 5 1/2 %, na menice po 6 %, na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE

sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obreštuje po 4 1/2 % Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru. Rentni davek plačuje zadruga sama. — Vloga se lahko po eno krono. — ODDAJA DOMAČE NABRALNICE (NABRALNE PUSICE).

registrirana zadruga s omejenim poroštvom TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST (v lastni palači) vhod po glavnih stopnicah.

Poslovno-branilni račun 16.004. TELEFON št. 952 Ima varnostno celico (safe deposite) za shranbo vrednost-nih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varne proti plamu in požaru, urejene po najpogostejšem načinu ter jo oddaja strankam v najem po najnižjih cenah. STANJE VLOG MAD 10 MILIJONOV KRON. Uradne ure: od 9 do 12 dopold. in od 3 do 5 popold. Izpolnjeje vsa vrsta delavnic ob uradnih urah